
PROPOSICIÓN DO GRUPO MUNICIPAL DE COMPOSTELA ABERTA PARA A POSTA EN MARCHA DE POLÍTICAS LOCAIS E UN PROTOCOLO CONTRA AS AGRESIÓNS SEXUAIS NO OCIO NOCTURNO PRIVADO EN SANTIAGO

O Grupo Municipal de Compostela Aberta, ao abeiro do regulamento orgánico municipal do Concello de Santiago, presenta a seguinte proposición para o seu debate no Pleno. A proposta de acordo ten como obxectivo levar adiante un protocolo contra as agresións sexuais para poñer en funcionamento nos locais de ocio nocturno, así como para tornar máis seguros determinados espazos da cidade en colaboración coa USC.

EXPOSICIÓN DE MOTIVOS:

Santiago de Compostela é unha cidade universitaria ao tempo que Cidade Patrimonio da Humanidade, un lugar de encontro, de cultura e de lecer, un símbolo da súa identidade. Precisamente os locais composteláns de lecer nocturno, discotecas, salas de concertos, bares, bares musicais, festivais, etcétera, son espazos de encontro e relación que, como moitos outros, ás veces poden converterse no escenario de comportamentos que impiden que todas as persoas poidan gozalos por igual. A violencia sexual ou a ameaza de sufrila é unha das formas principais de limitación de acceso aos espazos públicos en situación de igualdade para as mulleres. As agresións sexuais cara as mulleres por parte de persoas coñecidas ou descoñecidas -que non son parella ou exparella- poden producirse en diferentes ámbitos no transporte, no espazo público, nas casas de persoas coñecidas, en centros deportivos, nos centros educativos, no lugar de traballo, e tamén no marco do lecer nocturno.

O grupo municipal de Compostela Aberta, durante o anterior mandato, levou a cabo iniciativas pioneiras, entre outras os *Puntos lilas*, que se introduciron por vez primeira nas festas de Santiago como ferramenta de sensibilización, atención e información ante posibles agresións machistas. Así mesmo, no marco da campaña 'Compostela en Negro' levouse adiante unha campaña de información e prevención das violencias machistas nos buses municipais, en colaboración con Tussa, que lamentablemente, nestes momentos, xa non está operativa. Estas accións estaban enmarcadas nun proxecto máis amplo e ambicioso que levaba por nome *Compostela Territorio das Mulleres* no que se implicou aos sectores sociais e económicos de Santiago na construción dun municipio máis accesible, máis inclusivo e máis igualitario, porque unha Compostela pensada para as mulleres é unha Compostela mellor para toda a cidadanía. Como exemplo desa implicación dos sectores económicos pódese destacar ao sector turístico que no pasado mandato asinou un compromiso de boas prácticas

en materia de igualdade e ao que se adheriron hoteis, pensións, cafés, bares e restaurantes. *Compostela Territorio das Mulleres* concibiuse como un proxecto en construción aberto á implicación de máis sectores económicos e sociais co fin de crear un mapa de recursos, lugares e equipamentos que axuden a construír unha cidade igualitaria, segura e amigable coas mulleres.

Xa no vixente mandato, este grupo municipal ten proposto no Pleno numerosas iniciativas demandando máis recursos, políticas transformadoras de igualdade, campañas e dispositivos específicos de axuda fronte ás violencias sexuais. Nesta ocasión é necesario insistir nas políticas de prevención e sensibilización, así como na necesidade de protocolos contra as agresións sexuais no marco do ocio nocturno privado co fin de seguir construíndo a Compostela Territorio das Mulleres.

Os locais de lecer nocturno, igual que o resto de espazos nos que habitan as persoas, son lugares onde poden producirse agresións sexuais ou comportamentos abusivos de tipo sexual. Por este motivo, entendemos que o Concello de Santiago debería facilitar as ferramentas e a formación necesaria para axudar a poñer en marcha un protocolo reservado para as persoas responsables e traballadoras dos locais de lecer nocturno. Son precisamente estas persoas as que deben ter un rol fundamental que consiste en detectar situacións potencialmente perigosas ou incómodas e en atender ás vítimas, no caso de producirse unha agresión, para garantir que estes espazos teñan un compromiso activo contra a violencia machista, igual que o fan outros actores sociais, culturais e políticos de Santiago. Para cumprir este obxectivo central son imprescindibles as seguintes medidas: en primeiro lugar, que o sector empresarial do ocio nocturno compostelán actúe de maneira conxunta e consensuada para establecer formas de actuación e prevención que sexan efectivas e útiles para o sector co fin de aumentar a calidade dos servizos que ofrecen; e, en segundo lugar, que este sector empresarial teña en conta que moitas das agresións e abusos sexuais que se recollan nun protocolo son delitos tipificados no Código Penal e que, por tanto, requírese unha actuación responsable por parte dos axentes empresariais do lecer nocturno.

O pasado 28 de xullo do ano 2022 asinouse un convenio de colaboración entre o Ministerio de Igualdade, a través da Delegación do Goberno Contra a Violencia de Xénero, e a organización empresarial estatal de discotecas e salas que integran o ocio nocturno. O obxectivo é a participación no deseño e difusión de plans de actuación e protocolos de prevención e resposta por parte dos locais de ocio nocturno contra as violencias machistas, con especial atención ás violencias sexuais.

Por outra parte, a Xunta de Galicia e, en particular, a Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade, non dispón de ningún protocolo para aplicar no noso país nin tampouco impulsou ningún tipo de guía, materiais ou formación específica para o sector. En contraposición, cidades como Barcelona, Zaragoza ou Pamplona sí dispoñen dos seus propios protocolos e campañas impulsados dende as respectivas institucións municipais en colaboración co sector do ocio nocturno.

Con motivo do próximo 8 de Marzo, Día da Muller, e aproveitando unha maior capacidade para atraer a atención social sobre esta cuestión, dende o grupo de Compostela Aberta consideramos imprescindible que o Concello adopte un rol proactivo, impulsor e facilitador de ferramentas informativas-formativas e un protocolo que oriente a actuación do persoal dos

establecementos composteláns na prevención, resposta e atención en caso de agresións sexuais ou comportamentos sexistas -tocamentos non consentidos, comentarios sexistas/lgtbqifóbicos, etc. Medidas e protocolos que deben, ao mesmo tempo, recoller as preocupacións e demandas do movemento feminista compostelán así como do estudantado universitario e do colectivo de mulleres universitarias *Campus do Medo*, este último, leva moito tempo denunciando e visibilizando a través das redes sociais os lugares nos que as mulleres foron obxecto de intimidacións e agresións. O Campus do Medo continúa no presente reclamando tanto á Universidade de Santiago de Compostela (USC) como ao Concello actuacións concretas efectivas contra as agresións machistas.

Un exemplo de “boa práctica” en Santiago de Compostela na que estivo implicado o sector do ocio nocturno e un grupo de mulleres universitarias tivo lugar o pasado 27 de maio de 2022 na sala Malatesta, con motivo da celebración da festa electrónica *Bullabarulla*, un evento que naceu da inqueda de proporcionar á cidade dunha maior diversidade musical e de tecer un lugar no que atoparse con propostas sonoras diverxentes. Un proxecto baseado no respecto a todas as persoas, coa vontade de formular espazos seguros nos que poder pasalo ben e desfrutar de boa música. Este compromiso materializouse, entre outras accións, mediante a implicación dun grupo de persoas voluntarias que na sala estiveron á disposición das persoas asistentes e que foron identificables por uns brazaletes de cor verde ás que dirixirse en caso de precisar axuda. Esta acción realizouse de forma colaborativa coa sala Malatesta, que é quen ten a potestade dentro da sala, ten as súas propias normas para a xestión da súa seguridade. Foi un proxecto ao mesmo tempo, de sensibilización e toma de conciencia da participación de todas as persoas na responsabilización conxunta sobre o espazo de ocio para así poder desfrutar do evento cultural de música electrónica Bullabarulla sen problemas, sen tentativas de agresións machistas. Esta iniciativa foi acompañada doutras propostas como “fila barullí” –fila segura e disidente- e un pequeno decálogo sobre bo trato responsable na sala. Este é un exemplo que nos permite abrir un horizonte de oportunidade para a colaboración e a mellora das condicións de lecer, liberdade e seguridade do ocio nocturno en Compostela.

Por último, cómpre lembrar que son moitos os estudos científicos que mostran que a violencia sexual é exercida practicamente en exclusiva polos homes e que, de forma moi maioritaria, as persoas vítimas agredidas sexualmente son mulleres. No obstante, a comunidade LGTBIQ+ , as persoas que se identifican como lesbianas, gays, trans, bisexuais ou intersexuais tamén experimentan agresións machistas e poden enfrontarse a desafíos para denunciar. Neste sentido, o protocolo debería aplicarse para protexer tanto ás mulleres como ao colectivo lgtbq+ no caso de ser vítimas dunha agresión sexual dentro dun local de ocio nocturno en Compostela.

Por todo isto, e tendo en conta que estamos diante dunha necesidade urxente que cómpre abordar canto antes, o Grupo Municipal de Compostela Aberta presenta á consideración do Pleno o seguinte

ACORDO:

- 1. Recoñecer, colaborar e apoiar as mobilizacións e actividades convocadas polo movemento feminista para o día 8 de marzo, e programar actos e actividades municipais de apoio institucional polo día Internacional das Mulleres.**

2. Levar adiante, por parte do concello de Santiago, en colaboración coas persoas responsables e traballadoras dos locais de ocio nocturno, os colectivos feministas, o estudantado universitario e o colectivo Campus do Medo, un protocolo contra as agresións sexuais de funcionamento exclusivo para este sector.
3. Asegurar os recursos municipais necesarios para seguir construíndo a *Compostela Territorio das Mulleres* garantindo “espazos seguros” tanto nos lugares de ocio nocturno como nos espazos públicos de Santiago e nos campus universitarios, tal e como demandan as universitarias e o colectivo do *Campus do Medo*.
4. Recuperar e impulsar novamente a campaña de prevención contra as agresións machistas no servizo público de transporte de autobuses de Santiago en colaboración coa empresa Tussa.
5. Elaborar unha guía municipal de actuación e ferramentas informativas-formativas que orienten a actuación do persoal dos establecementos de ocio nocturno na prevención, resposta e atención ás agresións machistas, con especial atención ás violencias sexuais.
6. Desenvolver, en colaboración coa USC, unha campaña de sensibilización en educación e diversidade sexual dirixida ao estudantado universitario para informar, mediante *Puntos Lilas*, nas proximidades dos principais centros de ocio nocturno de Compostela.
7. Instar á Xunta de Galicia e a Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade a:
 - a. Elaborar, producir e difundir material de prevención sobre as violencias machistas nos lugares de ocio nocturno galegos.
 - b. Proporcionar formación ao persoal profesional do sector do ocio nocturno na adquisición de coñecementos básicos e suficientes en materia de violencias machistas, con especial atención ás violencias sexuais.

Santiago de Compostela, 8 de febreiro de 2023

Marta Lois González

Concelleira do Grupo Municipal de Compostela Aberta

AO ALCALDE DO CONCELLO DE SANTIAGO DE COMPOSTELA